

ÇOCUK, ÇOCUK OLUNCA İYİLEŞİR!

İSTANBUL
MİLLİ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

Öğretmenim
Elimi tut

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İLETİŞİM

İNSAN DİLDE İKAMET EDER Jaques Lacan

Ezgi Turan- Melek Okur

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Kazanımlar

- Etkili iletişimle ilgili temel kavramları ve prensipleri bilir..
- Çocuk hasta ve yakınlarıyla etkili iletişim kurmak için gerekli yöntemleri kullanır.
- Gelişimsel evrelere (okul öncesi, okul dönemi, ergen) uygun iletişim kurar.
- Empatinin etkili iletişimde öneminin farkındadır.
- Terapötik İletişim hakkında bilgi sahibidir
- Şiddetsiz İletişim yaklaşımının dört ana unsurunu bilir.
- Çocuk hastayla iletişim kurarken iletişim engellerini bilir. (ilaç yan etkileri, aile vb.)
- Sağlık çalışanları ve ebeveynlerle iletişim kurarken iletişim engellerini bilir.
- Öğrencinin karşılanması ve ailesine hastanede devam edecek eğitim uygulamalarının anlatılması hakkında bilgi sahibidir.
- Etkili iletişim sürecinde etik sınırları bilir.
- İletişimde yetki ve sınırlılıklarını bilir

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Hastane okulunda çocuklarla kurulan iletişim normal okuldakinden çok farklı.
Burada sınıfa girerken gelincik tarlasına girer gibi girerim.
Kötü iletişim, kırmak, azarlamak gibi bir durum yok.
Çok sabırlı, fedakar olmalı, kalbiniz olmalı.
Hastane personeli için çocuk ex olmuştur; ama öğretmen için dünya yıkılmıştır” Ö5.

Hastane Okullarındaki Sorunlar ve Yaşantılar

Ankara Üniversitesi Başkent Üniversitesi Eğitim ve Bilim **2011**, Cilt 36, Sayı 161

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İletişim İki sistem arasındaki bilgi alış- verişidir. Bilgi akışı tek yönlü ise **Enformasyon** karşılıklı ise **komünikasyon** yani İletişimdir.

İletişim Çeşitleri

- ✓ Kişi İçi İletişim
- ✓ Kişiler Arası İletişim
- ✓ Örgüt İçi İletişimi
- ✓ Kitle İletişimi

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

KİŞİ İÇİ İLETİŞİM

KİŞİNİN ÇEVRESİYLE KURACAĞI İLETİŞİM, KENDİSİYLE BAŞLAR

Kişi içi iletişim kişinin kendi içerisinde geliştirdiği iletişimdir.
(Dökmen 2001)

Bir insanın düşünmesi, duygulanması, kişisel ihtiyaçlarının farkına varması, iç gözlem yapması, rüya görerek kendi içinden mesaj alması, kendine sorular sorarak bunlara cevaplar üretmesi, kişi içi iletişime örnektir.

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Sağlıklı ve etkili iletişimin ilk şartı önce kendimizi tanımaktır

İletişimde mesajlarımızın %90'ını kontrol etmek kendimizi iletişimimizi tanımakla mümkündür

Kendi iletişimini tanımak;

- Dış ve iç dünyanın farkına varmak
*kişiliğimiz *zaaflarımız *güçlü yönlerimiz *tepkilerimiz *niyetimiz
*empati yeteneğimiz *beklentilerimiz *duygularımızı ifade biçimimiz
*kendimizle iletişimimiz
- Kendisi ve çevresi arasındaki etkileşimi kavramaktır

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

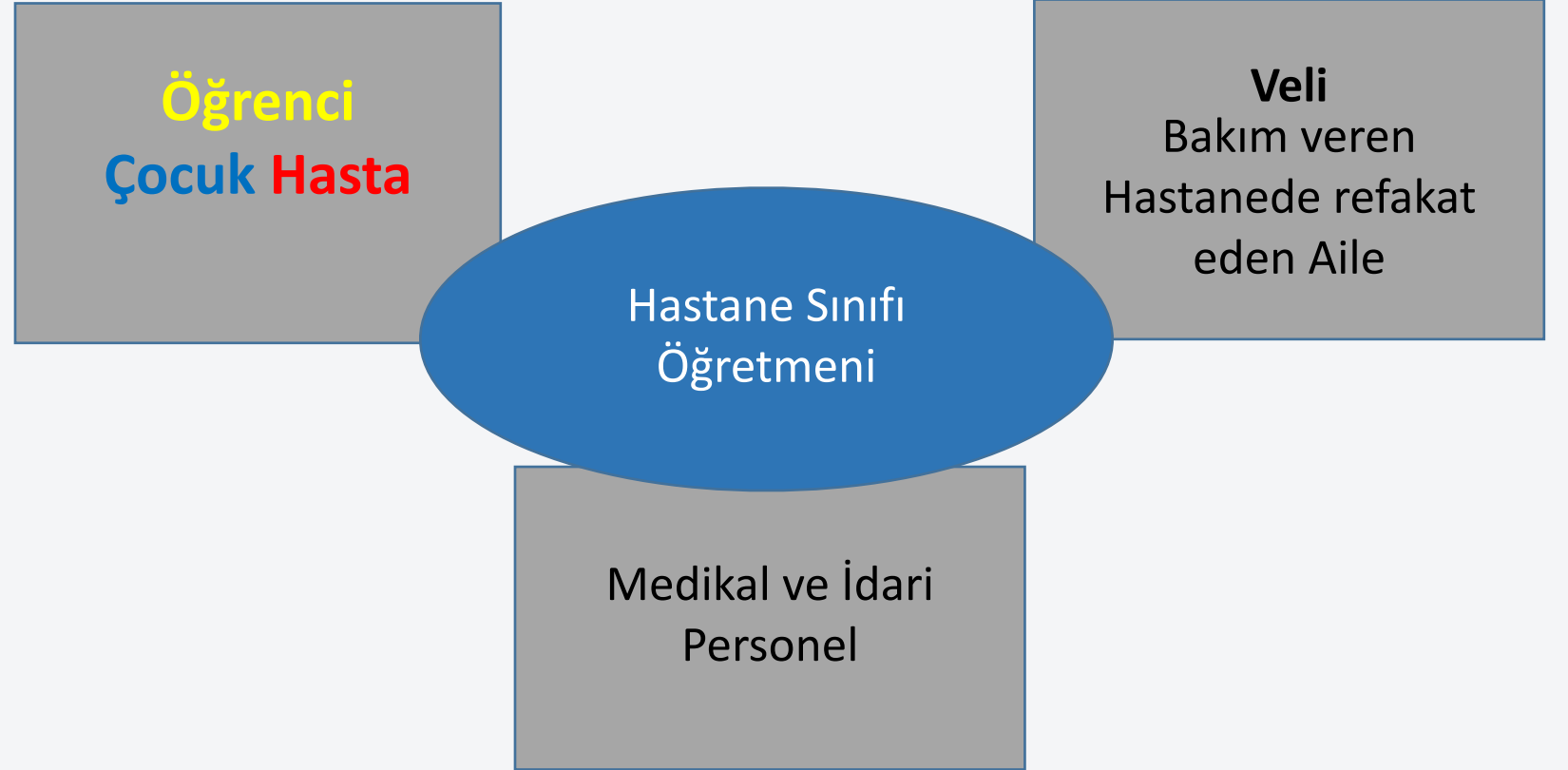

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Hastane sınıfı öğretmeninin iletişimde olduğu kişiler

Çocuk, **Çocuk** Olunca iyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Kişilerarası İletişim

İki yada daha fazla kişi arasında olan bilgi üretme, aktarma ve anlamlandırma sürecidir. **Dinamik bir alış- veriştir**

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İletişimin Unsurları / Öğeleri

Kaynak → Mesaj → Kanal → Alıcı ← Geri Bildirim

Ortamdaki ses, hava, ışık, renk gibi tüm unsurlar bu kanalı oluşturur ve mesajın iletilmesine etki eder.

**Hastane odasında olmak – hastalık & tedavi sürecinde olmak;
kaynak- alıcı ve kanalı sizce nasıl etkileyecektir?**

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

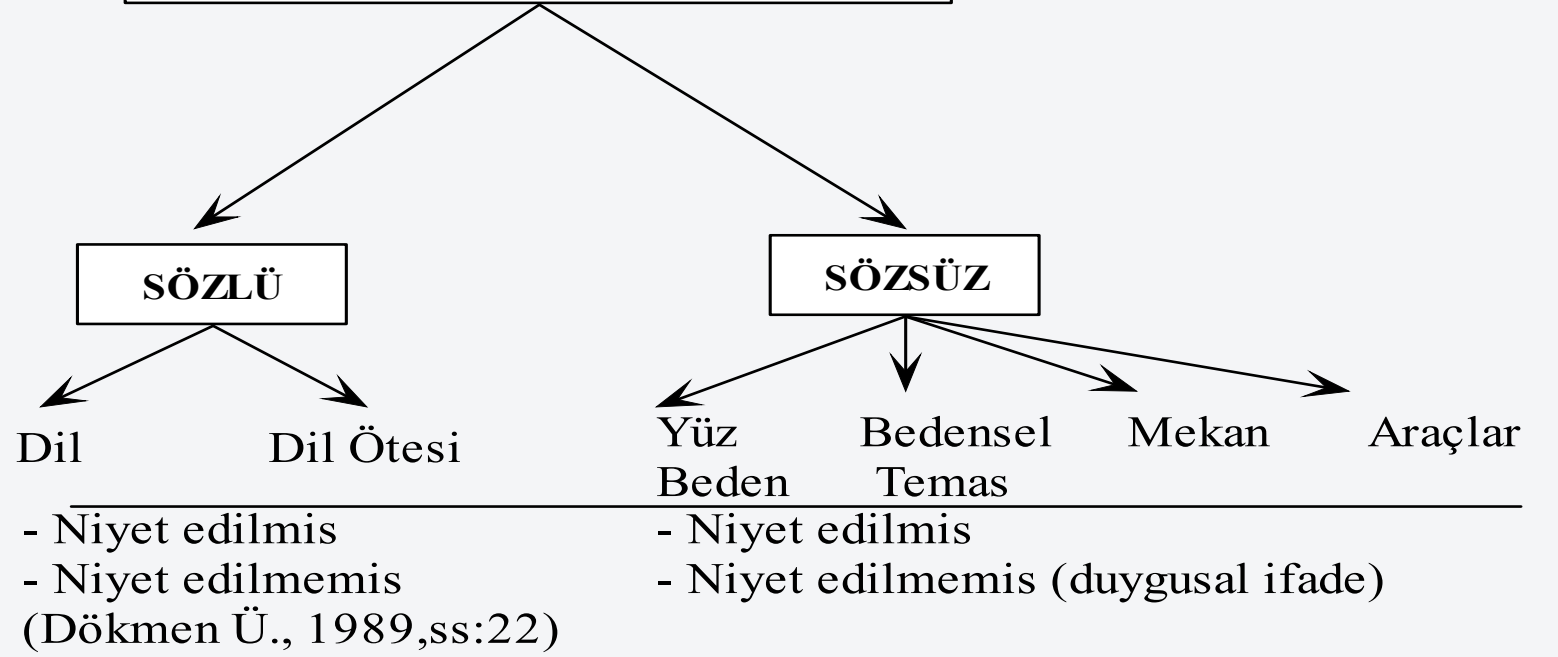
T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

KISILERARASI ILETISIM

- Ne söylendi?
- Nasıl söylendi?
- Ne isitildi?

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Sözlü İletişim

DİL: İnsanların konuşmaları hatta mektuplaşmalarıdır. Kişiler ürettikleri bilgileri birbirlerine ileterek anlamlandırırılar.

“Ne söyledikleri”

DİL ÖTESİ:Sesin niteliğiyle ilgilidir:

- Sesin tonu
- Ses hızı
- Vurgulama
- Duraklama

“Nasıl söyledikleri”

İnsanlar ne söylenildiğinden çok nasıl söylenildiğine dikkat ediyor

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Mesajı iletirken kullandığımız “**Dil**” bir semboldür.

Aynı sembolleri kullanırsak ortak bir dil konuşmuş oluruz.

Sınıfınızda Türkçe bilmeyen bir öğrenci oldu mu ? Nasıl yaklaştınız

Mesajı gönderirken / iletişim kurarken

- Alıcının bunu almaya açık olup olmadığını
- Almaya istekli olup olmadığını
- Alabilecek kapasitesinin olup olmadığını değerlendirmeliyiz

Çocuk, **Çocuk** Olunca iyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Sözsüz İletişim

Beden dilimiz

Hastanede, damar yolu olan, saçları dökülmüş yada tırnakları ve dudakları morarmış küçük bir beden sınıfınıza girdiğinde bedeninizin ilk mesajı ne olur?

Koruma ve adaptasyon mekanizması olarak bilinç altımıza kodlanmıştır. Sürekli olarak bizimle ilgili bilgi aktarır

Biz konuşmayı durdurmayı seçebiliriz ancak, beden dilimiz konuşmaya devam eder ve iç dünyamızı yansıtır.

Kendi ruhsal durumumuzun bedenimize olan yansımalarının, iletişime etkisini farketmemiz önemlidir.

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Sözsüz İletişim

Mekan kullanımı; başkaları ile olan ilişkimizi mesafemiz ile ayarlarız Aynı zamanda statü göstergesidir * Nasret Hoca

Araçlar Rozetler takılar iktidar sembolleri kullandığımız masalar bile bir mesajdır. Kendimizi gerçekten güçlü hissetmediğimizde bu araçlara olan ihtiyacımız artar

Göz İletişimi

Dış dünyayı algılamada çok önemlidir Zihinde şekillendirme ilk gözden gelen mesajların koordinasyonu ile olur

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İletişim Araçları

- 1.Yazılı Araçlar (yazışma)
- 2.Sözlü Araçlar(Konuşma)
3. Simgeler(Semboller)
4. Eylem

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Zorlu duyguların ifadesinde güçlük çeken bir öğrenciniz oldu mu? Konuşmaktan farklı bir yol ile kendisini ifade edebileceği konusunda cesaretlendirdiniz mi?

Simgeler (Semboller) & Eylem

Söz ötesi, yani duygu ve düşüncelerin sözel olarak ifade bulamayacağı durumlarda “yaratıcı sanatsal süreç” en büyük iletişim aracıdır.

Kelimeler ile anlatamayacağımız ağrı- acı- korku- kaygı gibi yoğun ve zorlu duygular- deneyimler resim, heykel, müzik, drama gibi çeşitli sanat dalları ve Oyunlar ile anlatılabilir.

Ayrıca “Sanat & Oyun yolu ile ifade çocuk için özgür, tanıdık, (eski düzenine ait) ve güvenli bir alan yaratır.

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Hastane sınıfında kullanabileceğimiz İletişim Çeşitleri

✓Terapötik / İyileştirici İletişim

✓Empatik İletişim

✓Şiddetsiz İletişim

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Terapötik iletişim

Öğretmen, çocuk ve aile arasındaki pozitif, yapıcı , düşünce- duygu ve deneyimlerin paylaşılmasında **içtenlik** ve **güvene** dayalı bir iletişim biçimidir.

Çocuğun duygu ve düşüncelerini anlar, koşulsuz kabul eder, empati yapar ve sorunlarını çözmelerine yardım eder.

Öğretmen öğrenci ile birlikte “**şimdi ve burada**” neler olup bittiğine odaklanarak iletişim kurar.

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Terapötik yaklaşımın önemi

Çocuğun hastaneye yatması ve okulundan- ailesinden- sosyal çevresinden uzak kalması çocuğun ve ailenin yaşam tarzında önemli değişiklikler getirir. Bu değişiklikler tüm aile bireylerinin stres ve kriz yaşamasına neden olur.

Bu süreçte çocukla iletişim kurmak için ilk adım, çocuğun taşıdığı tüm duygusal yükleri anlamaya çalışmak ve onun da anlaması – sindirmesi – paylaşması için alan yaratmaktır.

Sınıfınızda daha önce kronik hastalık tanısı almış öğrenciniz olmuş muydu? Nasıl yaklaştınız

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Terapötik İletişim Teknikleri

- Kendini tanıtma

Merhaba, adım Ayşe, bu hastanede seninle X dersini yapacak öğretmen benim

- Varlığını sunma

...bugün bu ders yapabilecek durumda olup olmadığının ve bu ders ile ilgili neler bildiğın ve hakkında bilgi almak istiyorum

- Aktif dinleme / Aktif TANIK

Hı hı, Evet devam edin, peki başka ne oldu “öyle mi”

Evet seni dinlerken benim de içim coşkuyla doldu

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Terapötik İletişim Teknikleri

- Soru sorma

Biraz kendinden bahseder misin .. Şu anda kendini nasıl hissettiğini anlatır mısın?

- Sessizliği kullanma

Sessizlik sırasında göz teması, mimik ve vücut postürü ile öğrenciyle ilgili olduğunun gösterilmesi

- Empati

Kendini çok yorgun hissettiğini görüyorum, Bu durumda ders yapmanın sana zor geldiğini görebiliyorum

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Terapötik İletişim Teknikleri

- Geri Bildirim Verme

“Sen konuştuğunda ben ...hissettim” “Evet anladım, sonra

- Gözlemleri iletme

“Elini, yüzünü yıkamışsın, derse hazırlanman çok iyi

- Yansıtma

Anneme çok kızdım ve ağladım “Ağladın... sonra ne oldu”

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Terapötik İletişim Teknikleri

Kendini tanıtma	Öğretmenin sınıfa yeni gelen öğrenciye kendini tanıtmasıdır	Merhaba, adım Ayşe, bu hastanede seninle X dersini yapacak öğretmen benim
Varlığını sunma	Öğretmen, öğrencisi ile ilgili olduğunu sözel ve sözel olmayan ifadelerle ona iletmesidir	..dersi hakkında neler bildiğin ve bugün bu dersi yapabilecek olup olmadığın hakkında bilgi almak istiyorum
Aktif dinleme Aktif TANIK	Öğrenciye bütün dikkatini verdiğini ve o an hem fiziksel hem yaşantısal olarak onu gördüğünü, duyduğunu, hissettiğini göstermesidir	Hı hı, Evet devam edin, peki başka ne oldu "öyle mi"
Soru sorma	İlk tanışmada çok fazla kişisel bilgi içeren sorulardan kaçınılmalıdır Sorular amaca uygun ve anlaşılır olmalıdır	Biraz kendinden bahseder misin .. Şu anda kendini nasıl hissettiğini anlatır mısın?

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Sessizliği kullanma	Duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi, düşünmesi ve hissettiklerini sözelleştirebilmesi için, kısa süreli sözel olmayan ifadelerle iletişimin sürdürülmesi	Sessizlik sırasında göz teması, mimik ve vücut postürü ile öğrenciyle ilgili olduğunun gösterilmesi
Empati	Kendisini öğrencinin yerine koyması içinde bulunduğu durumu, ne hissettiğini anlaması ve ona ifade etmesidir	Kendini çok yorgun hissettiğini biliyorum, Bu durumda sınıfa gelmek ve ders yapmak senin için kolay olmasa gerek.
Oryante etme/ bilgi verme	Bulunduğu durumu,duygu ve düşüncelerini anlatmasını sağlamak için bu yöntem kullanılır	“... ona ne söylemek isterdin”
Geri Bildirim Verme	Öğrencinin kişiliği ile ilgili değil, davranışı ile ilgili olmalıdır Gözlenen davranıştan çıkan anlam ve yorumlar değil, gözlenen davranış vurgulanır.	“Sen konuştuğunda ben ... hissettim” “Evet anladım, sonra

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Gozlemleri iletme	Öğrencisinde gördüğü ve işittiği bilgileri ve değişiklikleri öğrencisine iletmesi	“Elini, yüzünü yıkamışsın, çok iyi görünüyorsun Bugün biraz daha yorgun ve sıkıntılı olduğunu görüyorum
Yansıtma	Öğrencinin söylediği ifadeyi tekrar ederek, olay yada durumun açıklığa kavuşmasını sağlama	Anneme çok kızdım ve ağladım “Ağladın... sonra ne oldu”
Açıklığa kavuşturma	Öğretmenin özel sorularla, öğrencinin sorununu açıklamasına yardım etmesi	Ne demek istediğini anlayamadım.....mi demek istiyorsun Diyorsun kiÖyle mi Söylemek istediğini doğru anlamış mıyım? Yanlış ise lütfen düzelt”
Konuya odaklanma	Önemli bir konu hakkında öğretmen ve öğrencinin görüşlerini açıkça belirtmesidir	Biraz önce matematikle olan ilişkiden bahsediyorduk, ...

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Gerçeğe Getirme	Amaç yanlışlığı içinde çocuğu – genci kandırmak , ikna etmek değil, gelişimsel seviyesine uygun olacak şekilde gerçeğe çekmektir.	Bu dersler ve çalışmalar ile okuldaki arkadaşlarınızdan geri kalmayacak, tedavi süreci sonunda okulunuza devam edebileceksiniz
Özetleme	Öğretmenin bir konu yada özel bir durum hakkındaki bilgileri özetlemesidir.	Senin anlattıklarından okul ve arkadaşlarınla ilgili ... anlıyorum
Plan yapmaya cesaretlendirme	Öğrencinin sorun çözme ve karar verme aşamalarını gerçekleştirmesine yardım etmesidir	“Peki taburcu olduktan sonra neler yapmayı düşünüyorsun “Peki başka neler yapabiliriz?”
Karar vermeye cesaretlendirme	Öğrencinin karar vermesine yardım etmesidir	Peki sence en iyi çözüm hangisi olabilir Bu durumda en iyi seçim hangisi

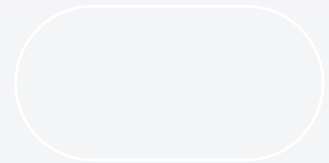
Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Terapötik Olmayan İletişim Teknikleri

Belirsiz güvenceler verme	Çocuk hastanın endişelerini, sanki endişe etmesi gereken neden yokmuş gibi görmek ve gidermeye çalışmak. Empati becerisinin yetersiz olduğunu gösterir	“Herşey düzelecek, merak etmeyin” Endişelenecek birşey yok, Herşeyde bir hayır vardır
Belirsiz övgülerde bulunma	Övgü yöneltilen kişi kendini böyle görmüyorsa, duyduklarını yadsıyacak ve bu övgüleri kabullenmesi kolay olmayacaktır.	Öyle nazik ve düşüncelisin ki arkadaşlarının seni sevmemesi imkansız
Yargılama, eleştirme, ad takma	Bu tarz duruma maruz kalan kişi kendini anlaşılmamış, haksızlığa uğramış, çaresiz hisseder	“Sen zaten hep kolaya kaçarsın” “Bebek gibi davranıyorsun”
Soru sorma, araştırma, inceleme	Araştırma yaklaşımlarının içinde önyargı, eleştiri yada zorunlu çözüm bulunur	“Neden?” Sen ona ne yaptın “Çocuk neden hastalandı?”

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Emretme, talep etme	Kişinin denetimi elinde tutma isteğini gösterir. Karşısındakini kırar ve kızdırır	“Sızlanmayı bırakın, ben size söyleyinceye kadar dediklerimi yapın”
Teşhis /tanı koyma, tahlil etme	Dinlerken sanki konunun niyetini biliyormuş, onun kafasındakileri okuyormuş gibi tavır içine girme; konuşanı savunmaya iter, sabırsızlanır ve öfkelenir	“Aslında sen öyle demek istemiyorsun” Ben senin aslında neden öyle yaptığını biliyorum Bunları beni üzmemek için anlatıyorsun anlaşılan
Teselli etme	Kişiye düşüncelerinden uzaklaştırarak, sorunu küçümseyerek, daha iyi hissetmesine çalışılmasıdır	“Üzülme, kendini bu kadar kötü hissetme, herşey düzelir”
Tehdit etme, gözdağı verme	Kişinin duygularının anlaşılmadığını ve kabul edilmediğini gösterir. Kişinin korkmasına, gücenmesine, isyana neden olur	“Eğer dediğimi yapmazsan bir daha çalışmayalım..”

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Oyalama, konuyu saptırma	Kendi için önemli konuya odaklanırken, karşısındakinin ihtiyaçlarını gözardı etme	Bu konu mühim değil, biz şimdi şu derse bakalım
Ahlak dersi verme	Kişi – melisin ..malısın ile biten cümlelere daha kuvvetli savunmalarla tepki verir. Kişinin kendi değer ve yargılarına güvenilmediği, başkalarının doğrularını kabul etmesi gerektiğini iletir.	“Anne ve babanın hatırı için yapmalısın”

Çocuk, **Çocuk** Olunca iyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

EMPATİ

**“Bir başkasının
gözleriyle görmek,**

**başka birinin
kulaklarıyla işitmek,**

**bir başkasının kalbiyle
hissetmek.”**

Alfred Adler

Olunca iyileşir!

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

EMPATİ nedir

Saygı → İlgı → Kabul → Güven → Empati → Anlamalı İlişki

Kişinin kendisini karşısındakinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışması ve bu durumu ona iletmesi sürecine **Empati** denir.

Bilişsel ve Duygusal boyutu

Bilişsel olarak ne düşündüğünü, hal ve hareketlerini anlamaya çalışmak

Duygusal olarak, ne hissettiğini- çektiği acıyı - hissedebilmektir.

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

empati ve acı arasındaki fark nedir ?

Sempati o insanın sahip olduğu duygu ve düşüncenin aynısına sahip olmak onunla birlikte acı çekmek yada sevinmektir

Özdeşleşme Rollerin içselleştirilmesidir. Empati kurdugumuz kişi ile özdeşleşim kurmamız gerekli değildir hatta özdeşleşim empatiyi zedeleyebilir

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Gelişim Evrelerine Göre İletişim

Okul Öncesi Dönem:

- ✓ 3 yaş ve öncesi çocuklar için birincil bağlanmaların ve güven ilişkisinin kurulması gerekmektedir.
- ✓ Beş yaşın altında çocukların, hastalığı kendilerine yönelik bir ceza algılar
- ✓ Küçük çocukların duygu ve düşünceyle ilgili kavramları konuşma diline dönüştürme yetenekleri gelişmemiştir.

Bu nedenle duygularını kelimelere dökerek ifade edemeyebilirler, ancak davranış, oyun veya çizdiği resimlerle duygularını açığa vurabilirler

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Okul Dönemi (7-13 yaş)

- ✓Çocuklarda deneyimleri düzenleme ve sıraya koyma ihtiyacı ve kurallar öncelik kazanır.
- ✓Kontrolü kaybetme ve ölüm korkusu bu dönemde gelişir.
- ✓Bu dönemde yaşam, hareketle eş tutulduğundan, hastalıklarına ilişkin suskunluk ve bu konuda konuşmama, bu yaş çocuklarında şaşırtıcı bir biçimde, hastalıklarının ölümcül olduğu algısının doğmasına yol açar

Çocuk, **Çocuk** Olunca iyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Ergenlik Dönemi

- ✓ Ergenlik döneminde ikinci ayrılma ve bireyselleşme öğrenme gerçekleşir
- ✓ Risk alma davranışıyla daha fazla ilişkilidir. Kronik tıbbi durumları olan gençlerin kendi hastalıklarıyla çatışan risk alma davranışlarında bulundukları da bildirilmiştir; diyabetli bireylerin öğün atlaması gibi.
- ✓ Hastalık, bağımsızlığın kaybolması ve gelecekle ilgi planların bozulması şeklinde algılanır.
- ✓ Saç kaybı, kilo değişimleri, cilt renginde değişiklik gibi kemoterapinin yan etkilerinin görüldüğü hastalıklar veya cerrahi girişimler, tedaviyle ilgili kaygılar bu dönemin psikolojik problemlerinin kaynağını oluşturmaktadır

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Etkin DİNLEME

İyi bir dinleyici, karşısındakinin yalnızca söylediklerini değil; yüzü, elleri, kolları ve beden duruşuyla yaptıklarını da duyar.

ÇÜNKÜ; sözsüz mesajlar, iletişimin önemli bir parçasını oluşturur

***Çocuğun söylediklerini pasif bir şekilde dinlediğimizde, çocuk dinlendiğini bilir ama anlaşıldığından emin olamaz**

Etkin dinleme ile çocuk kendisinin değerli olduğunu hissedecek ve iç dünyasını ve duygularını serbestçe ifade edebilecektir.

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Hastane sınıfında görevli öğretmenin iletişimde olduğu kişiler

Hastane sınıfı öğretmeni ve her bir muhatabı ile kurulan iletişim kendi içinde özel ve farklıdır ve günün sonunda birbirini etkileyecektir.

Öğretmenin önceliğı, çocuğun-gencin tedavi sürecine destek olacak olumlu yaklaşım ve tutum olmalıdır.

Öğretmenin çocukla ve ailesiyle kurduğı güvenli ilişki, çocuk hastanın tedaviye uyumunun artmasını sağlayacaktır

Bu yaklaşımda öğretmen, aile, hekim ve hastane personeli ile işbirliğı içinde olmalı, iletişim engellerini bilerek özen göstermelidir

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

“Çocuk hasta olduğu için mesafeli davranamıyorsunuz. Aile ile eğitim hakkında çok fazla bir şey paylaşamıyorsunuz. Çocuđa da řu konuda zayıfsın diyemiyorsun. Daha samimi ilişkiler kuruluyor, genellikle çocuğun hastalığı ve hastalığın seyri ile ilgili konuşuluyor”
Ö16.

“Daha samimi bir ilişki kuruluyor. Öğrenci de samimi bir ortam olduğu için okuldan ayrılmak istemiyor. Kendi okulunda öğretmenini sevmiyorsa, burada sıcak bir ilişki olduğu için çocuk her şeyini paylaşıyor. Aileler

Ailelerle de daha yakınız. Siz olmasaydınız biz ne yapardık diyorlar ve kontrollerde de ziyaretimize geliyorlar’ (Ö3)

“Aileler için okul hastane içindeki tek sivil yer. Bir anne doktora gidip bir şey diyemezken, bizimle her şeyini paylaşabiliyor (Ö5)

“Hastane personeli ile çok fazla iletişimimiz yok. ... Hastane ile protokol yaparken okulun önemini ve gerekliliğini anlatmak gerekir. Bu durumlar personel ile olan iletişimi şekillendirecektir’ Ö12”

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İletişim sürecinde

Düşündüğünüz
Söylemek istediğiniz
Söylediğinizi sandığınız
Söylediğiniz

Duyamak istediği
Duyduğu
Anladığını sandığı
Anladığı

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

TRANSAKSIYONEL ANALIZ

- Ebeveyn benlik
Elestirel/ Koruyucu
- Yetiskin Benlik
- Çocuk Benlik
Dogal Çocuk / Uyumlu Çocuk
Asi Çocuk/ Uslu çocuk

Çocuk, **Çocuk** Olunca iyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İletişim Çatışmaları

- ❖Aktif Çatışma (Kötü adam ne söylerse kötüdür)
- ❖Pasif Çatışma (Küsler diyalogu)
- ❖Varoluş Çatışması (Ben sandım ki..)
- ❖Tümden Reddetme (hiç..tek ya da en..)
- ❖Önyargılı Çatışma (Ben kararımı çoktan verdim...)
- ❖Yoğunluk Çatışması (Haklısın ama...)
- ❖Kısmi Algılama Çatışması (Bunu da mı demiştin..)

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Aile – hekim – hastane personeli ile iletişimde hassas noktalar

Hekim ile güvene ve saygıya dayalı bir ilişki içinde olmak

Öğrencisinin **tanısı ve tedavi süreci hakkında bilgi sahibi** olmak, literatür ve güncel çalışmaları takip etmek ve pubmed makalelerinden referans almak

Medikal ve idari personelin alan ve sınırlarına girmemeye özen göstermek

Hastalık semptomu yada ilaç sebebiyle oluşabilecek etkilerin tüm iletişim ve öğrenme sürecine etkisi olabileceğini gözönünde bulundurmak

Ailenin hassasiyetlerini gözetererek, empatik yaklaşımda olmak

Çocuğun ailesi ve özellikle **kardeşi** ile arasındaki iletişimin de hassas olduğunu unutmamak

Çocuk, **Çocuk** Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İletişimde ETİK ilkeler ve sınırlılıklar

Sınıfınızda zor duygularla (şiddet-kayıp-ayrılık vs.) başetmeye çalışan bir öğrenciniz olmuş muydu? Onunla iletişiminizdeki referansınız yada kaynağınız neydi?

Hastane sınıf öğretmeni, iletişimde olduğu kişilerin zorlu duygularını gözönünde bulundurmalı; etik sınırlar ve ahlaki değerler iletişimin çerçevesi olmalı

Kişisel inançlar ve kişisel değerler ile yorum yapılmamalı.

Öğrencilerinin fiziksel ve ruhsal olarak yorgun, hassas, kırılgan, travmatize olmaya açık durumda olduklarını unutmamalı

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İletişimde ETİK ilkeler ve sınırlılıklar

Öğrencinin ve ailenin (hastalığın olumsuz seyri – ölüm gibi) yas ve travma durumlarında rehber öğretmene yönlendirilmeli yada destek almalı

Öğretmen sınıfındaki öğrencinin hastalığı - ailevi durumu gibi özel konular hakkında soru sormamalı ve yorum yapma konusunda sınırlılıklarını bilmeli

Öğrencinin bireysel olarak başa çıkma gücüyle yaşadığı her durumlarda rehber öğretmene yönlendirmeli.

Çocuk, Çocuk Olunca İyileşir!

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İSTANBUL
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ